

ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಲಂಕೇಶ್

ಕರಾಲಿಯಾದಾರಿ

ಶ್ರೀಧರ್ ಆರ್.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದಜ್ಞ ಕಾಲೇಜು

ಮಾಗಡಿ, ರಾಮನಗರ.

Article Link: <https://aksharasurya.com/2024/04/sridhar-r.php>

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10937976>

ಷಿ. ಲಂಕೇಶ್ ಈ ನಾಡಿನ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನ. ಜಾಣ, ಜಾಣೆಯರಾದ ಕನ್ನಡದ ಮನಸ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ದ್ವಿತೀಯಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾತ್ಯತೀತ ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾದ ಕೆಡುಕಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ‘ಗುಣಮುಖ’ರಾಗುವ ಮನಸ್ಸಿತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರು.

1980 ಜುಲೈ 6 ರಂದು ‘ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆ’ ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಸಂಪಾದಕರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹೊತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಇದ್ದ ಟ್ಯಾಗ್ ಲೈನ್ ‘ರಂಜನೆ, ಬೋಧನೆ, ಪ್ರಚೋದನೆ’. ‘ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿ’, ‘ಮರೆಯುವ ಮುನ್ಸು’, ‘ಈ ಸಂಚಿಕೆ’, ‘ನೀಲು ಪದ್ಗಳು’ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸರಿಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಲಂಕೇಶ್ ರಾಜಕೀಯ, ಸಿನಿಮಾ, ಶ್ರೀಡೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರಹಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ನಿಲುಕಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಅಳದ ತಲ್ಲಿಗಳು, ಖಾಸಗಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತಕ ಡಾ. ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ‘ಮ್ಯಾನ್ ಕ್ಷೆಂಡ್’ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಬರಹಕ್ಕೆ ಅವರು ನೀಡಿದ್ದ ಶೀಫೀಕೆ ‘ನೋಟ್ ಅಂಡ್ ಕಾಮೆಂಟ್ಸ್’ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಸ್ಕೃಪ್ತಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಲಂಕೇಶ್ ಸ್ವತಂತ್ರರೂಪ ಅವರು ಕವಿ, ನಾಟಕಕಾರ, ಲೇಖಕರಾಗಿ, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರು.

‘ಕನಾಫಿಕ ಬರಹಗಾರರ ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟ’ದ ಸ್ತುರಣ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡ ‘ಪಾಂಚಾಲಿ’ (ದೀಪಾವಳಿ-ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ, 1974)

ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ‘ಬಂ, ಗುಂ, ಬರ್ಮರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ನಮ್ಮ ರಾಮು, ಬುದ್ಭೋರು’ ಈ ತರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ನುಡಿಗಟ್ಟಬ್ಬಗಳ ಮೂಲಕ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂವೇದನೆ, ಸಹಜ ಕುಶಾಹಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದರು. ಲಂಕೇಶರ ಬರಹದ ಹಿಂದಿರುವ ತುಡಿತ, ನಿಪ್ಪರತೆಯನ್ನು ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಕಣ ಅಲ್ಪವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೊನೆಗೊಂಡಿತು.

ಸಂಟುಲ್ ಕಾಲೇಜೊರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಲಂಕೇಶ್ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ವಲಯದ ಏಕತಾನತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಬಳಲ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಂದರು. ‘ಈ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಇಕ್ಕಣಾದ ಓಣಿಯಂತೆ, ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಲ್ಲ ಮಾತಿನ ಕಸುಬಿನಂತೆ ಕಾಣ ಶೋಡಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕನಸುಗಳೆಲ್ಲ ದಿನ ನಾಲ್ಕುದು ಗಂಟೆ ಮಾತನಾಡುವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾವರಣಾನಗೊಂಡಂತೆ ಅನ್ನಿಸತ್ತೋಡಗಿತ್ತು’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ‘ಹುಳಿಮಾವಿನಮರ’ ಆತ್ಮಕಥನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

‘ನನ್ನ ನೆಮ್ಮೆದಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಕಲಕುವ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಡುಕುವ ಚಟ್ಟ ಮತ್ತು ಭಲ ನನ್ನಿಂದ ಮರೆಯಾಗದಿರಲಿ’ ಎಂದು ಆಂತಿಸುತ್ತೇನೆನ್ನು ಪೊಕ್ಕಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ರಿಸ್‌ತ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಲಂಕೇಶ್ ಜನತೆಯ ನಾಡಿಮಿಡಿಟ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಶೋತರಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವ, ರೂಢಿಗತ ಸಿದ್ಧಮಾದ ರಿಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗಿದಿರುವ ಭಿನ್ನಮತದ ನಿಲುವುಗಳ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ವ್ಯೇವಿಧಿಮಯ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಟ್ಯಾಬ್ಲೂಯ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಜೀವತುಂಬಿದರು. ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸುಗತ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು ಅವರು ಲಂಕೇಶ್ ಹಾಗೂ ವಿನೋದ್ ಮೇಹಾ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಉಂಟಿಪೂಡಿದ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಲಂಕೇಶರ ಲೋಕದ್ವಿಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ಲಂಕೇಶರು ಜಗತ್ತಿನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಮಾನವೀಯವಾಗಿ, ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ದೇಶ, ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದ ಸಂಕೋಲಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಧುನಿಕತೆ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅವರ ಚಿಂತನಾ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಒತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿ, ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅವರು ಬೆರಗುಗಳಿಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರೇ, ಆಂತರ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ಸೃಜನಶೀಲ ಅನುಮಾನ ಮತ್ತು ಅರಾಜಕತೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ನನಗೇ ಅರಿಯದೆ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಒಲವು, ನಿಲುವು, ಆಯ್ದುಗಳಿಗೆ

ಲಂಕೇಶರ ಬರವಣಿಗೆ ಪ್ರಭಾವಿ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿತ್ತು... ಲಂಕೇಶ್ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ‘ಖಾಯಂ ವಿರೋಧಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ಕಂಡರು. ವಿನೋದ ಮಹತ್ತು “ಯಾವನೇ ಅಧಿಕಾರಿಸ್ತ ನಮಗೆ ಗಳಿಯನಾಗಲು (friend) ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪರಿಚಯಸ್ಥ (acquaintance) ಮಾತ್ರ ಆಗಿರಬೇಕು,” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಅಧಿಕಾರಿಸ್ಥರಿಂದ ಅಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರೋಳಿತಿದ್ದ ರೀತಿ ಅನ್ನವಾಗಿತ್ತು...

ಲಂಕೇಶರು ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಅತ್ಯಂತ ತೀಕ್ಷ್ಣ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಸಲಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಅಮೂರ್ತ ಹಾಗೂ ವಿಶಾಲ ನೈತಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನೂ (moral universe) ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ಕಟ್ಟಿತ್ತಾ ಹೋದರು. ಜೀವನೋಲ್ಲಾಸ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಜಗತ್ತು, ನನ್ನನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಯುವಕರಿಗೆ ಸುಪ್ತವಾದ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು, ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು, ಸಮಾಜದ ಕ್ರಿಯೆವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ವಾರದಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಯಿತು.

ಲಂಕೇಶರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇಡೀ ವಿಶ್ವ ಅವರ ಆದಂಬೂಲವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ದೇಸಿಯ ಸೊಕ್ಕು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಕುಚಿತತೆ, ಭಾಷೆಯ ದುರಭಿಮಾನ ಅವರಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ತಲೆ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕನಾಟಕ ಬಿಟ್ಟು ಓದಲು, ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ, ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ಗಳಿಯರೊಂದಿಗನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ (ಪ್ರೇಂಚ್ ರಾಜಕಾರಣ, ಅಮೇರಿಕದ ದುರ್ಬಾಡತೆ, ಪೂರ್ವ ಯುರೋಪಿನ ಕರ್ಮನಿಸಿಸಿನ ಅವಾಂತರಗಳು, ವಿಂಬಲ್ನಾ ನ ಹಸಿರು ಹಾಸಿನ ಟೆನಿಸ್ ಅಥ ವಾ ಬ್ರಿಟನ್ ನ ಭ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಒಂದು ಖಚಿತತೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಸದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಂಡನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗಲೇಲ್ಲ, ಅದರ ಹಿಂದೆ ಲಂಕೇಶರು ಬಸವನಗುಡಿಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ವಿಶ್ವಪರ್ಯಾಟನೆ ಮಾಡಿದ ಫಲವಿದು ಎಂಬ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಭಾವ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಕನ್ನಡ, ಕನಾಟಕದ ಮುಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ನನ್ನಂಥ ಅನೇಕರಿಗೆ ಲಂಕೇಶರು ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಎದುರಿಸುವ, ಹಂಗಿಸುವ, ಓಲ್ಯೆಸುವ, ತ್ವಿಇಸುವ, ಸವಾಲೆಸೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ನನ್ನ ತಲೆಮಾರಿನವರು ಕುವೆಂಪುರವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯ ಧ್ವನಿ, ಕಾರಂತರ ವ್ಯಾಚಾರಿಕತೆ ಮತ್ತು ರಾಕ್ಷಸ ಶಕ್ತಿ, ಬೇಂದ್ರೆಯ ಮಾರ್ಯಾ ವಿಹಾರ

ಮತ್ತು ಹೆಂಗರುಳು (femininity) ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಲಂಕೇಶರಲ್ಲಿ ಕಂಡರು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಬರಹಗಾರ ತನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪೂರ್ವಜರ ಒಳತನ್ನ ಮೈಗ್ನಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಲಂಕೇಶ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿದ್ದರು.” (*ಲಂಕೇಶರ ಲೋಕದ್ವಿಷಿ, ಹಾರ್ಡ್‌ಕೆ, ಬಂಟಿತನ, ಇತ್ಯಾದಿ..’ ಎಟಿಲ್, 2016) ಎಂದು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಜೀವಿಸಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಅನ್ಯಾಯ, ಜನವಿರೋಧ ಆದಳಿತ ನೀತಿಗಳು, ಮೂಲಭೂತವಾದ, ರಾಜಕೀಯ ಭೂಷಣ, ನಮೋಳಗಿನ ದುರಾಕಾರ, ನಿಷ್ಕೃತಿಯ ಇವುಗಳು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ರವಾನೆಯಾಗುವ ಹೊರೆಯಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ತಿದ್ದುತ್ತಿದ್ದ ಲಂಕೇಶ್ ಅವರ ಬರಹಗಳು ಅವರನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ‘ಲಂಕೇಶ್ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ..?’ ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣಾ ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ಪತ್ರಿಕೆ ನಿಭಾಯಿಸಿದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಲಂಕೇಶರ ಆಪ್ತ ಒಡನಾಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ಇತ್ತೀಚಿಗಿನ ‘ಲಂಕೇಶ್ ಜೊತೆಗೆ...’ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿ ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ‘ಅಸ್ತ್ರ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆ’ ‘ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಬಲೀಕರಣ’ ‘ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಾಮರಸ್ಯ’ ಎಂಬ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಲಂಕೇಶ್ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿರು ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ಒಬ್ಬವಂತದ್ದು. ಲಂಕೇಶ್ ಸಮಾಜವಾದಿ ನೋಟವುಳ್ಳ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ದಲಿತರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಹಿಂದೂರಿಂದ ವರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ತಬ್ಬಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಬರಹಗಾರ/ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಲೋಕದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಿದೆ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅನುಭವ ಲೋಕವನ್ನು ಓದುಗಿರಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಹಿಂಜಿರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಳುಕಿನಿಂದ ಬರಹದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದವರ ಅಭಿವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನೀಡಿದ ಪೂರ್ತಾಹ್ವಾದ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶ ಅವರನ್ನು ಲೇಖಿಕರನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿತು. ‘ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಜೀವ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ನಾಯಕನಿಗೆ ತೀವ್ರ ನ್ಯಾಯವಂತಿಕೆ, ನಿಷ್ಪರ್ತೆ, ಬಂಡಾಯದ ಗುಣ ಬೇಕೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀಚತನ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಭೂತ ಬಿಡಿಸುವ, ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಗುಣವಿಲ್ಲದ ಪತ್ರಿಕೆ ನೀಚತನದ ಪಾಲುದಾರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿಶ್ಚಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ಉಗ್ರ ನಿಷ್ಪರ್ತೆಯ ವೈಕಿ ಏಕಾಂಗಿತನ ಮತ್ತು ತಬ್ಬಲಿತನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೇ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ‘ಟೀಕೆ–ಟಿಪ್ಪಣಿ’ಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲಂಕೇಶ್ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಾವೇ

ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಂಹಿತೆ, ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದ್ದ ಧೋರಣೆಯ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಓದುಗರ ವಿಶ್ವಾಸ, ಅಭಿಮಾನವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿ, ಜಾಹೀರಾತುಗಳಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ದಿಟ್ಟತನ ತೋರಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿಕೋಧ್ಯಮುದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಡುವಂತಹ್ದು.

ಬೌದ್ಧಿಕ ನೇರಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕ ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಅವರಿಂದ ‘ಶತಮಾನದ ಪ್ರತಿಭೆ’ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡ, ‘ಇಟ್ಟಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಲ್ಲ; ಜೀವ ಪವಿತ್ರ’ ಎಂದು ಬರೆದ, ‘ನಾವು ಹೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ನೇಹ ಹೊಡುವವರು ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರು’ ಎಂದು ನುಡಿದ, ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರು, ಚಿಂತಕರು ‘ಮೇಷ್ಟ್’ ಎಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಸೃಜಿಸಿಹೊಳ್ಳುವ, ಇಂದಿಗೂ ಅನೇಕ ಸೂಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನವರ ನೋಟ, ಸಂವೇದನ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲಂಕೇಶರನ್ನು, ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿರುವ ಹೋಸ ತಲೆಮಾರಿನವರು, ಹದಿಹರೆಯದ ಜಾಣ, ಜಾಣೆಯರು ಫೇಸ್ಟ್‌ಕ್ಷೋ, ವಾಟ್‌ಬ್ಲಾಪ್ ಮುಂತಾದ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವರ ಬರಹಗಳ ತುಣುಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗಾಗ ಮನನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು— ಲಂಕೇಶರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲವನ್ನು ನೇಪುಗೊಳಿಸುವ, ಜೀವಂತವಾಗಿ ಸಹ್ಯಗೊಳಿಸುವ, ಸ್ವೀಕಿರುವ ಚಿಮ್ಮಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹೋಸ ಕನಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಿ ಬಾಳಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಬ್ರವರಸೆಯಂತಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಜಂದ್ರೇಗೌಡ ಬಿ. (2021). ಲಂಕೇಶ್ ಜೊತೆಗೆ. ಸಂಧ್ಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ.
2. ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್. (2014). ಇಂತಿ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಪ್ಲಾವ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬಳ್ಳಾರಿ.
3. ಸುಗತ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು. (2016). ಕಿತ್ತಲೆ ನೇರಳೆ ಪೇರಳೆ. ನವಕನಾಂಟಿಕ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಂಗಳೂರು.